

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Tamanut ammasumik tusarniaanerni ammanerunissap qulakkeerneqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut. Minnerpaamik tusarniaanernut najoqqutassanik tamanit pissarsisinaanissaat qulakkeerneqassaaq.

(Múte Bourup Egede, Inuit Ataqatigiit)

Tunnngavilersuut:

Nunarujussuarmi siassimalluta amerlasoorsuunata nunaqarpugut, pisuussutivullu uumssusillit uumaatsullu inuiaqatigiittut aaqqissuussaannikkut ingerlataralugit. Nunatsinni inatsisiliornikkut allaffissornikkullu ingerlataqarpugut, inatsisiliortoqartillugulu susassaartut tusarniarneqartarput, suliallu pitsaasumik ingerlassappata pisortatigoortumik attaveqaqatigiissinnaaneq pitsaasoq pisariaqarpoq. Tamassumalu pisariaqalersippaa innuttaasut ineriartornermut peqataatinneqarlutik ineriartornemullu oqartussaaqataallutik tunniussassaqaarnissaat. Tamannalu piviusunnngussappat suliat ingerlanneqarnerani siusissukkut innuttaasut peqataatinneqarnissaat pisariaqarpoq. Tamanna tamat oqartussaaqataanerisa qiterisaanut naapertuuppoq, tassa innuttaasut aqutseqataanerat.

Innuttaasunik peqataatsinermi periuseq Namminersorneq 21.juni 2009-mi nunatsinni atuutilersikkatsigu nunamik piginnittussaalermita kinguneranit inerisarneqarsimavoq. Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit Inatsisartut inatsisaat atuutileranerit inatsit arlaleriarluni allaanguteqarsimavoq. Ilaatigut aatsitassarsiornerup iluani innuttaasunik siusissukkut peqaatinneqartarnissaat aammalu tamanut ammasumik tusarniaasarnissaq qulakkeerniarlugu kingullermik 2014-imi nutarterneqarsimalluni. Tamatumani qitiusoq tassaavoq, Nammanersorlutik Oqartussat tusarniaasarneq innuttaasunillu akuutitsinerup sinaakkutit periutsillu atorlugit ingerlatsinera innuttaasut ilisimassagaat.

2014-mi kattuffiit pingasut Transparency International Greenland, ICC Kalaallit Nunaat kiisalu Pinngortitaq pillugu nunarsuaq tamakkerlugu suliniaqatigiiffik WWF ataatsimoorlutik Naalakkersuisunut innuttaasunik peqataatitsineq pillugu innersuussuteqarput.¹ Tassani innersuussutit ilaat Aatsitassanut ikummatissanullu inatsimmi maanna atuuttumi malinneqarlutik.

Nunatsinni inatsisiliornikkut allaffissornikkullu piareersaatit innuttaasunut attuisuusussat akueritinnagit atortilersinnagillu kiffaanngissuseqartumik, sioqqutsisumik aamma paasinnittumik akuersineq anguniarlugu periuseqarnerisugut nalilersortariaqarparput. Ilaatigulli tamanna nalilersorsinnaangilarput pissutigalugu Namminersorlutik Oqartussat tusarniaanernut najoqqutassat innuttaasunit tamanit pissarsiarineqarsinnaanani taamaallaat Namminersorlutik Oqartussat internet-i aqutugalugu Nam. Oq. iluani pisunik paasissutissiisarfiani Nanuaraq-mi takuneqarsinnaammat.

Tamannalu tunnngavigalugu tamanut ammasumik tusarniaanerni ammanerunissap qulakkeerneqarnissaanik Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut

¹ <http://www.transparency.gl/wp-content/uploads/Innuttaasut-pitsaanerusumik-peqataatinneqarnissat.-Naalakkersuisunut-innersuussutit-11-03-2014.pdf>

siunnersuuteqarpunga. Ersarissumik ammasumillu periuseqarnikkut innuttaasut akuutinneqarnerat pitsaannerusok akisussaaqataanerallu annertunerusok qulakkeerinneqataaffigisinnaavarput, ingammik nunamut inuuniarnikkut aningaasaqarnikkullu siuariartornissamik piomasaqartumut taamaaliornissaq naapertuummat.

Ilisimavarput Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfia aammalu Inatsisileriffik *“Inatsisitigut najoqqutassanik, Kunngip peqqussutaanik, nassuiaatinik il.il. Namminersorlutik Oqartussani avataanullu tusarniaanermut najoqqutassat”*-nik tusarniaaneri qanoq suliarineqassaneri pillugit nassuiaasumik suliaqareersimasut. Taannali innuttaasunit tamanit pissarsiarineqarsinnaangilaq, tamannalu politikikkut ersarissumik suleriuseqarluni ingerlatsisoqarnissaanik kissaateqarnermut naapertuutinngilaq.

Najoqqutassap anguniagaani pingaarnertut allassimapput; soqutigisaqartut annertunerpaamik inatsisissanik ilisimasaqarnissaat piginneqataanissaallu, innuttaasut inatsisit pillugit oqallisilernissaat kiisalu pisortat namminersortullu suliniutinik nutaanik naliliinerannik tamanik takunnissinnaanissaat. Anguniakkat uagut akerlerinngisavut.

Nunatsinni demokratii nukittoq pigissagutsigu pisortat, innuttaasut kattuffiillu inuiaqatigiinni sunniteqarlutik assigiinngitsumillu isumaqarsinnaatitaanerat piujuartariaqarpoq, assigiinngitsumillu isumaqarnerit amerlanerussuteqarneq kisiat aallaaviginagu peqataatinneqartut tusaaneqarnissaat siunertamillu nassuiaasinnaanerat periarfissaasuaannartariaqarpoq. Taamaattumik kissaatigilluinnaqqissaarpara tusarniaanerni innuttaasunillu akuutitsinerni najoqqutassat kikkunnit tamanit pissarineqarsinnaalernissaat, taamaaliornikkummi nunatsinni tusarniaasarni innuttaasunillu akuutitsinermi periuserineqartut paaseqatigiiffigisinnaangussagatsigit.

Neriuppunga siunnersuut tigulluarneqarluni oqallisigineqarluassasoq.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Naalakkersuisut Nam. Oq. iluanni najoqqutassat innuttaasunit tamanit pissarsiarineqarsinnaasunngorlugit saqqummiutissapatikkit aningaasatigut kingunissaai annertussanngitsut naatsorsuutigineqarpoq. Tamanna annertunerpaamik AC-fulgmægtigip ukiumut aningaasarsiaasa 1/10-iussasoq naatsorsuutigeqarpoq, tassa 50.000 koruunit. Najoqqutassanik allanguineq matumani siunnersuummi pineqanngilaq, taamaammallu aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai naatsorsimanatik, tamannali Naalakkersuisut pisinnaasoq isumaliutersuutigissappasuk aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqartussaassaaq.

Namminersortunut aningaasaatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuutit kingunerissavaa tusarniaasarnep ammanerusumik pisalernissaa, taamaattumillu namminersortunut iluaqutaanissaa naatsorsuutigineqarpoq.

Innuttaasunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai:

Siunnersuutit kingunerissavaa tusarniaasarnep ammanerusumik pisalernissaa taamaattumillu innuttaasunut iluaqutaanissaa naatsorsuutigineqarpoq.